

Інші вчені А. Ф. Козлов, Д. М. Чечот, навпаки, розширювали коло суб'єктів цивільних процесуальних правовідносин [4]. Так, вони відносили до суб'єктів процесуальних правовідносин, з однієї сторони, суд як головний і вирішальний суб'єкт процесуальної діяльності, а з іншої сторони – громадян, органи держави, які беруть участь у цивільному процесі і виступають носіями цивільних прав і обов'язків.

Досліджуючи питання суб'єктів цивільних процесуальних правовідносин, необхідно пам'ятати про різницю в їхньому процесуальному становищі. Ця різниця проявляється у відмінностях функцій, цілей і характеру процесуальної діяльності кожного з них. Суд в усіх правовідносинах виступає як головний основний суб'єкт, який займає головне положення в процесі, оскільки від нього залежить здійснення тих або інших процесуальних дій сторін і інших учасників процесу [5]. Особи, які беруть участь у справі, є самостійними і не залежать від інших учасників процесу, маючи свій юридичний інтерес у справі. Цей інтерес може бути спрямований на захист своїх особистих прав і свобод, або ж на захист прав, свобод і інтересів інших осіб, що охороняються законом. За цією ознакою, особи, які беруть участь у справі, діляться на дві групи: особи, які мають матеріально-правовий інтерес у справі (це сторони, треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмету спору), та особи, які мають тільки процесуальний інтерес у справі (це треті особи, які не заявляють самостійні вимоги щодо предмету спору, представники сторін і третіх осіб, органи і особи, яким згідно із законом надано право виступати на захист прав, свобод і законних інтересів інших осіб).

ЛІТЕРАТУРА

1. Чечот Д. М. Участники Гражданского процесса / Д. М. Чечот. – М., 1960 – С. 10; Ринг М. П. К вопросу о гражданских процессуальных правоотношениях / М. П. Ринг // Уч. зап. ВІУОН. – М., 1963. – Вып. 16. – С. 72; Зейдер Н. Б. Гражданские процессуальные правоотношения / Н. Б. Зейдер. – М., 1965. – С. 53.
2. Проблемы науки гражданского процессуального права [под ред. В. В. Комарова]. – Харьков : Право, 2002 – С. 112.
3. Гурвич М. А. К вопросу о предмете науки советского гражданского процесса / М. А. Гурвич // Ученые записки ВІУОН. – 1955. – Вып. 4. – С. 28–59.
4. Клейнман А. Ф. Новейшие течения в советской науке гражданского процессуального права / А. Ф. Клейнман. – М. : изд-во Московского университета, 1967. – С. 16.
5. Кройтор В. А. Гражданский процесс / В. А. Кройтор. – Харьков, 2003. – С. 48.

*V. Dronov,
International Humanitarian University*

SPECIAL RULES FOR FOREIGN NUCLEAR-POWERED SHIPS AND SHIPS CARRYING NUCLEAR OR OTHER INHERENTLY DANGEROUS OR NOXIOUS SUBSTANCES

Foreign nuclear-powered ships and ships carrying nuclear or other inherently dangerous or noxious substances shall, when exercising the right of innocent passage through the territorial sea, carry documents and observe special precautionary measures established for such ships by international agreements (article 23 of The United Nations Convention on the Law of the Sea 1982) [1]. Ukraine ratified the United Nations Convention on the Law of the Sea 1982 the Law of Ukraine on June, 3, 1999 [2].

According to the article 9 of the Constitution of Ukraine «International treaties in force, consented by the Verkhovna Rada of Ukraine as binding, shall be an integral part of the national legislation of Ukraine» [3].

So, what international agreements can be applied in this case?

First of all, we will stop on the Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and Their Disposal (Basel Convention) of 1989 (has come into force on May, 5, 1992) [4]. Ukraine has joined to Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and Their Disposal (Basel Convention) of 1989 on July, 1, 1995 [5]. The Basel Convention states, that «The State of export shall notify, or shall require the generator or exporter to notify, in writing, through the channel of the competent authority of the State of export, the competent authority of the States concerned of any proposed transboundary movement of hazardous wastes or other wastes. Such notification shall contain the declarations and information specified in Annex V A, written in a language acceptable to the State of import. Only one notification needs to be sent to each State concerned» [4].

«State of export» according to this Convention means a Party from which a transboundary movement of hazardous wastes or other wastes is planned to be initiated or is initiated; «State of import» means a Party to which a transboundary movement of hazardous wastes or other wastes is planned or takes place for the purpose of disposal therein or for the purpose of loading prior to disposal in an area not under the national jurisdiction of any State; «State of transit» means any State, other than the State of export or import, through which a movement of hazardous wastes or other wastes is planned or takes place [4].

Each State of transit which is a Party shall promptly acknowledge to the notifier receipt of the notification. It may subsequently respond to the notifier in writing, within 60 days, consenting to the movement with or without conditions, denying permission for the movement, or requesting additional information. The State of export shall not allow the transboundary movement to commence until it has received the written consent of the State of transit. However, if at any time a Party decides not to require prior written consent, either generally or under specific conditions, for transit transboundary movements of hazardous wastes or other wastes, or modifies its requirements in this respect, it shall forthwith inform the other Parties of its decision pursuant to Article 13. In this latter case, if no response is received by the State of export within 60 days of the receipt of a given notification by the State of transit, the State of export may allow the export to proceed through the State of transit». It follows from the text of article, that the state of export cannot begin transportation without the corresponding allowance of the state of transit, thus norms of international law will be already broken at the moment of an exit of a ship from port of the state of export, instead of at crossing border of the territorial sea of the state of transit.

The Basel Convention stipulates a case when transportation is carried out by the state being the party, through territory of the state not being the party. In that case «Item 1 of article 6 of the Convention is applied mutatis mutandis» [4].

The important role in questions of transportation of nuclear materials is played by the International Atomic Energy Agency (IAEA) (the Charter is accepted in 1956, it is actually created in 1957) [6]. Ukraine is a member of International Atomic Energy Agency.

According to the Resolution on Code of Practice on The International Transboundary Movement of Radioactive Waste accepted on September, 21, 1990: It is the sovereign right of every State to prohibit the movement of radioactive waste into, from or through its territory [7].

From the text of this article it is possible to draw a conclusion, that the state through which territory transportation is made should be notified on planned transportation as, without such information it cannot allow or forbid it).

Thus, words « the Sovereign right of each state is to forbid transportation of radioactive waste products in, from or through its territory » [7] mean, that any state can take advantage of this right irrespective of, whether it is member IAEA.

Code of Practice on The International Transboundary Movement of Radioactive Waste relies on international standards for the safe transport of radioactive material and the physical protection of nuclear material, as well as the standards for basic nuclear safety and radiation protection and radioactive waste management; it does not establish separate guidance in these areas. Furthermore, this Code, which is advisory, does not affect in any way existing and future arrangements among States which relate to matters covered by it and are compatible with its objectives [7].

It is necessary to attribute to such agreements and the International convention on protection human lives on the sea of 1974 (SOLAS-74). According to this Convention nuclear ship (cargo and passenger) should pass periodic survey not less often than an once in one year, for an establishment of absence of the excessive radiating or other nuclear danger menacing to crew, passengers, the population, waterways, food or water resources. So every ship should have onboard the certificate of safety [8, p. 60].

Among the documents regulating questions of transportation of nuclear materials including questions of their transportation by sea transport, the Convention on physical protection of a nuclear material of 1980 is of great importance. It contains definition of the concept «the international transportation of a nuclear material » – means transportation of a party of a nuclear material by any vehicles which go for limits of territory of the state, whence there is a cargo, since its departure from installation of the sender in this state and finishing arrival on installation of the addressee in the state of final assignment [9].

Conditions of delivery of the allowance to transportation of radioactive materials and special requirements concerning the international and transit transportations of radioactive materials are specified in the law of Ukraine «On use of a nuclear energy and radiation safety». It determines nuclear materials as sources of ionizing radiation, nuclear materials and radioactive waste [10].

According to the Order of the State committee of nuclear regulation of Ukraine «About the statement of the Instruction about the order of delivery of sanctions to transportation of radioactive materials» the allowance is given out by the State committee of nuclear regulation of Ukraine. The application on reception of the allowance is sent by shipper, a carrier, consignee of radioactive materials or the person (legal or physical), working under the order [11].

LITERATURE

1. United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 [Електронний ресурс] // UN Website. – Режим доступу: www.un.org
2. О ратификации Конвенции Организации объединённых наций по морскому праву 1982 года и Соглашения об имплементации Части XI Конвенции Организации Объединённых наций по морскому праву 1982 года : Закон Украины от 3 июня 1999 г. // Відомості Верховної Ради. – 1999. – № 31. – Ст. 254.

3. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28. 06. 1996р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

4. BASEL CONVENTION on the CONTROL OF TRANSBOUNDARY MOVEMENTS OF HAZARDOUS WASTES AND THEIR DISPOSAL. Basel, 22 March 1989 [Електронний ресурс] // UN Website. – Режим доступу: www.un.org

5. Про приєднання України до Базельської конвенції про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх видаленням : Закон України від 1 липня 1999 року // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 34. – Ст. 284.

6. The Statute of the IAEA [Електронний ресурс] // IAEA official website. – Режим доступу: www.iaea.org.

7. International atomic energy agency: general conference resolution on code of practice on the international transboundary movement of radioactive waste Adopted September 21, 1990 [Електронний ресурс] // IAEA official website. – Режим доступу: www.iaea.org.

8. Мовчан А. Янков А. Мировой океан и международное право. Правовой режим морских прибрежных пространств / А. Мовчан, А. Янков. – М. : Наука, 1987 г.

9. Конвенция о физической защите ядерного материала 1980 года // Ведомости Верховного Совета СССР. – 1987. – № 18 (от 6 мая). – Ст. 239

10. Об использовании ядерной энергии и радиационной безопасности : Закон Украины от 08.02.1995 // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 12. – Ст. 81

11. Об утверждении Инструкции о порядке выдачи разрешений на перевозку радиоактивных материалов : Приказ Государственного комитета ядерного регулирования Украины от 24.09.2003 № 125 [Электронный ресурс] // Официальный сайт Верховной Рады Украины. – Режим доступа: <http://zakon1.rada.gov.ua>

С. С. Журило,

*асистент кафедри цивільного та господарського права і процесу
Інституту національного та міжнародного права,
Міжнародний гуманітарний університет*

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ІНСТИТУТУ УСИНОВЛЕННЯ ДІТЕЙ

В сімейному праві України існує ряд інститутів, що мають за мету забезпечення охорони інтересів неповнолітніх дітей. Особливе місце займають інститути, покликані забезпечити захист прав та інтересів дітей, які залишилися без піклування батьків, що передбачають передачу таких дітей на усиновлення (удочеріння), під опіку (піклування) чи в прийомну сім'ю.

Безумовно, успіх сімейного виховання в значній мірі залежить від злагоженості взаємин між батьками і гармонійної атмосфери в сім'ї. При виборі способу охорони дитинства неповнолітнього, позбавленого батьківського піклування, важливо бачити перспективу його розвитку з урахуванням сучасних досягнень в галузі дитячої психології, фізіології та інших наук.

Разом з тим, розвиток нормативної бази з питань захисту дітей змушує пред'являти до інституту усиновлення все більш жорсткі вимоги для того, щоб він продовжував залишатися одним з кращих способів вирішення проблем сирітства та беспритульності. Такі інститути, як прийомна сім'я, дитяче містечко, навчальний заклад та інші форми влаштування, також здатні гнучко реагувати на конфліктні ситуації, що неминуче виникають у процесі спілкування з дітьми, які перебувають у важкій життєвій ситуації.

Слід зазначити, що КпШС СРСР [1] не містив легального визначення усиновлення. Тлумачення його норм не дозволяло чітко відповісти на питання, що таке усиновлення. Багато авторів визначали термін «усиновлення» по-своєму. Так, Г. Ф. Шершеневич писав, що під усиновленням розуміється визнання за сторонніми особами юридичного положення законних дітей [2, с. 144].